

Vanhempi vankilassa -lapsen ajatuksia tilanteesta?

Lasten kokemuksia, siitä kun perheenjäsen on vankilassa. Kuulemme nuorten kokemusasiantuntijoiden omaa ääntä. Mitä me ammattilaiset voimme tehdä tukeaksemme näitä lapsia ja perheitä?

Ti 28.3. klo 16.00 - 17.15 Maestro

Lapsen saama tuki on tärkeää ja se voi auttaa tehokkaasti

Suomessa arvioidaan olevan 8 000 - 10 000 alaikäistä lasta ja nuorta, joiden vanhempi on vankilassa. Luku on merkittävästi suurempi, jos mukaan lasketaan yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien vanhempien lapset. Ulkopuolisten tuki voi merkittävästi auttaa lasta selviämään.

”Yksikin luotettava ja välittävä aikuinen lähipiirissä voi auttaa lasta pärjäämään. Myös koulussa voidaan rohkaista lasta puhumaan ongelmistaan esimerkiksi terveydenhoitajan tai kuraattorin kanssa. Lapsi tarvitsee myös mahdollisuuden puhua tunteistaan ja saada siihen tukea. Tässä vertaisryhmätoiminta voi auttaa lasta”, Kriminaalihuollon tukisäätiön perhetyön päällikkö Tarja Sassi sanoo.

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lapsella on oikeus tavata ja pitää yhteyttä vanhempaansa, jonka kanssa hän ei asu (kohta 9). Tämä koskee siis myös vankilassa olevia vanhempia. YK-sopimuksesta nousevat oikeudet on kirjattu myös suomalaiseen lainsäädäntöön sekä mm. Euroopan unionin perusoikeuskirjaan (artikla 24) ja Euroopan neuvoston vankilasääntöihin (kohdat 24.1., 24.4. ja 24.5). Yhä edelleen Suomessa saatetaan kuitenkin ajatella, että lapsen ei ole hyvä vierailla vanhempansa luona vankilassa, vaikka tämä olisi selkeästi lapsen etu.

Viranomaisten tietämättömyys näiden lasten tilanteesta ja tarpeesta heikentää heidän mahdollisuuksiaan saada oikeanlaista ja oikea-aikaista tukea. Rikosseuraamusasiakkaiden lasten tilanteesta on myös hyvin vähän tutkimusta Suomessa. EU-tutkimuksen mukaan vankien lapsilla on lisääntynyt riski epäsosiaaliseen käyttäytymiseen. Leimautuminen, katkenneet kiintymyssuhteet, taloudelliset ja sosiaaliset ongelmat sekä hoidon puute ovat yhteydessä mielenterveysongelmien riskiin lapsilla. Lapset häpeävät ja kärsivät leimautumisesta, omanarvontunteen menetyksestä ja syrjinnän kokemuksista.

Taimi-ryhmä on tarkoitettu 7-12-vuotiaille lapsille, joiden perheenjäsen on vankilassa tai suorittaa muuta rangaistusta

Sassi ja Kinnunen ovat vetäneet vuosia vertaisryhmiä lapsille ja nuorille, joiden vanhempi tai läheinen on vankilassa. Ryhmiä järjestetään Helsingissä yhteistyössä Snellun (Helsingin seurakuntayhtymän erityisnuorisotyön keskus) kanssa.

Ryhmässä lapsi voi käsitellä perheenjäsenen vankeuden mukanaan tuomia tunteita ja tilanteita yhdessä toisten lasten kanssa, joilla on samanlainen elämäntilanne. Käsiteltäviä teemoja ovat mm. lapsen hyvinvointi arjessa, tunteiden tunnistaminen ja vanhemman tai muun läheisen poissaolo arjesta.

Ryhmässä hyödynnetään tarinoita, kädentaitoja ja toiminnallisia menetelmiä. Lisäksi katsotaan Emilia-piirroselokuva. Se kertoo Emilia-tytöstä, jonka isä joutuu vankilaan. Ryhmäkerroilla nautitaan ateria ja ryhmä päättyy yhteiseen kivaan retkeen. Ryhmää pitävät perheterapeutti **Tarja Sassi** ja erityisnuorisotyön ohjaaja **Tiina Kinnunen**.

”Ryhmissä lapset saavat tavata toisia lapsia, joiden perheessä on samankaltainen tilanne. He saavat myös muilta vertaisnuorilta kokemuksen siitä, että elämä jatkuu perheen vaikeista tapahtumista huolimatta. Ryhmä tarjoaa myös kokemuksen tunnetuesta ja sijaistoivosta”, toteavat ryhmän ohjaajat Tiina ja Tarja.

Lasten vertaisryhmätoimintaa rikostaustaisten lapsille järjestetään Helsingissä ja Tampereella. Toimintaa ollaan aloittamassa myös Vaasassa.

Lisätietoja: perhetyön päällikkö, Tarja Sassi, Kriminaalihuollon tukisäätiö p. 050-4124016 ja erityisnuorisotyön ohjaaja, Tiina Kinnunen, Helsingin seurakuntayhtymän erityisnuorisotyön keskus (Snellu) p. 050 3019 638.

